

Valla eelarve on pingeline

Eelmises Antsla valla lehes oli Antsla valla 2023. aasta eelarve lühikokkuvõte. Seis oleks nagu päris ilus, aga oleme tegelikult rahaliselt üpris keerulises olukorras.

Antsla Gümnaasium vajab renoveerimist. Nüüd on ehitushanke tulemused teada ja vajame selleks investeeringuks ca 3,5 miljonit laenu raha. Antsla valla majandusnäitajad on head. Praegune laenukoormus ei ole kõrge ja ka uue laenu võtmisel jääme lubatud laenukohustuse piiridesse. Aga ometi ei saa me minna sellises mahus laenu raha küsima, sest eelarve prognoosid näitavad, et me ei suuda seda laenu koos intressidega tagasi maksta.

Juba mitmendat aastat kasvavad kulud tuludest kiiremini ja oleme jõudnud olukorda, kus majandustegevuse tulemusena ei jää investeermiseks piisavalt vahendeid.

Valla eelarve kõige suurem tulu on üksikisiku tulumaks, st iga maksumaksja brutotulust laekub valla eelarvesse 11,96% tulumaksu. 2022. aastal oli meie vallas keskmiselt 1921 maksumaksjat, keskmine töötasu 1325.- eurot kalendrikuus. Tulumaksu laekus 3,59 miljonit eurot. Seda oli 6,7% rohkem kui 2021. aastal. 2023. a eelarves arves-

tasime kasvaks vaid 5%. Seega - väga oluliselt mõjutab valla eelarvet töötasude suuremine. Iga 100.- eurot brutotulu kasvu annab eelarvesse juurde 11.96 eurot.

Teine suur eelarve tulu osa on toetusfond. Riik annab meile nõ sildiga raha, kus on juba ette määratud, milleks seda kasutada. Sinna kuulub nt õpetajate töötasu toetus, mis 2023. aastal oluliselt kasvas. Toetusfondi sisust räägime täpsemalt mõnes järgmises valla lehes, aga valla muude investeeringute tarbeks seda raha kasutada ei saa.

Kolmas suurem eelarve tulu osa on tasandusfond, mis on mõeldud valdade ja linnade eelarveliste võimaluste ühtlustamiseks. Kuna tasandusfondi määramise üks oluline näitaja on elanike arv, siis

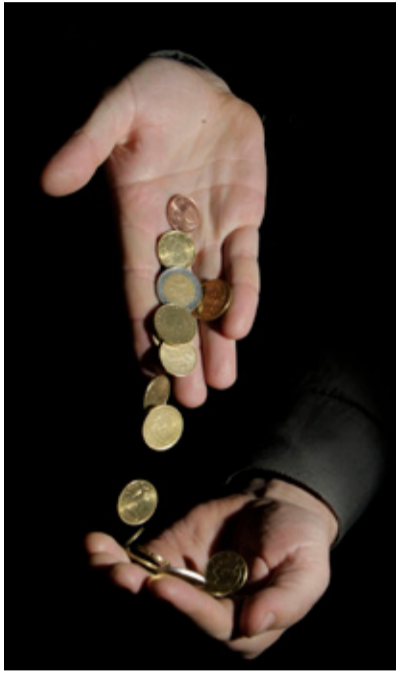

Foto: Mati Hiis/Õhtuleht

on tasandusfondi summa meil juba mitmendat aastat languses, kuigi me kõik teame, et kulud on oluliselt kasvanud.

Kulude osas ei ole me olnud priiskavad. Aga nüüd oleme olukorras, kus me ei näe ette tulude väga olulist kasvu,

st me peame väga kriitiliselt vaatama üle praegused kulutused ja leidma sealt võimalused kokkuvõtteks.

Samas tuleb toimetada nii, et meie elanike üldine heaolu ei kannataks. Väga tõenäoliselt tuleb edasi lükata nt mõne tee oluline remont, aga hooldus (st lume lükkamine ja hõõveldamine) tuleb ikka läbi viia. Kokkuvõtteks siit eriti palju ei tule.

Üle on vaja vaadata koosseisud, nii vallamajas kui ka hallatavates asutustes. Kuigi me tegelikult juba praegu ei

kata kõiki valdkondi eriala inimestega ja mitmed vajalikud spetsialistid (eriti just haridusvaldkonnas) on puudu.

Väga tõenäoliselt tuleb üle vaadata kultuurirahastus ja seada eesmärgiks senisest enam omatulu kasv, st lihtsalt öeldes tuleb korraldada selliseid üritusi, mis toovad rohkem piletitulu. Maapiirkonna vallas ei saa me kultuurikorralduses loota erasektorile, nii nagu see on suuremates linnades, st kokkuvõtteks ka siit eriti palju ei tule.

Jääb veel tänavavalgustus, haljastus, hajaasustusprojektide toetus, valla oma tasuta üritused jne. Lähema paari nädala jooksul tuleb kõik valdkonnad läbi vaadata.

Kuna riigi poolt sellel aastal lisarahastust loota ei ole, siis ma väga loodan, et me leiame võimalused, kuidas tulusid suurendada või kulusid vähendada ja Antsla Gümnaasiumi remont ei jää selle pärast taas ootele.

Ühiselt pingutades saavutame soovitud eesmärgi ja ma väga loodan, et ka kogu majanduse olukord annab meile selleks võimaluse.

Kasutame rahvatarkust „Parem karta, kui kahetseda“.

MERIKE PRÄTZ
Volikogu esimees

Antsla Vallavalitsus toetab korteriühistute toimimist

Toetust saavad küsida Antsla vallas registreeritud korteriühistud järgmisteks tegevusteks:

- 1) parkla ehitamine või laiendamine;
- 2) jäätmemajade rajamine (eelistatud on korteriühistute koostöö);
- 3) kõrghaljastuse ja/või haljasalade rajamine/parendamine;
- 4) mängu- ja/või spordiväljakute-, atraktsioonide rajamine/parendamine (eelistatud on korteriühistute koostöö);
- 5) rattahoidlate, pesukuivatuskohtade jms rajamine ja/või parendamine;
- 6) elektrigeneraatori soetamine ning võrku ühendamise valmiduse loomine.

Toetuse suurus on kuni 50% kogumaksumusest kuid mitte üle 1000 euro.

Toetuse saamiseks esitatakse Antsla Vallavalitsusele:

- 1) kirjalik taotlus, milles esitatakse taotleja nimi, registrikood, asukoha aadress, esindaja ja tema kontaktandmed (telefon, e-post jms) ning taotletav summa;
- 2) tegevuste kirjeldus ning vajadusel illustratiivsed vaated koos selgitusega;
- 3) korteriühistu üldkoosoleku protokoll planeeritud tegevuste ja vallalt toetuse küsimise kohta;
- 4) vähemalt kahelt ettevõtjalt võetud hinnapaksumus või täpne kalkulatsioon teostatavate tööde maksumusega;
- 5) maa omaniku nõusolek, kui soovitakse ehitada ehitis/rajatis võõrale maale.

KALEV JOAB
arenguspetsialist

Antidepressiivsed väikelinnad. Antsla – väike ja väärtuslik

Alates 2011. aastast on Eesti Muinsuskaitse Selts korraldanud ajaloo ja muinsuskaitse päevi ühise nimetaja all “Väärtuslikud Eesti väikelinnad”. See meie seltsi auesimehe Trivimi Velliste mõtteist alguse saanud sari on käinud Mustlas, Tõrvas, Sindis, Paldiskis, Kundas, Türi, Keilas, Mõisakülas, Kilingi-Nõmmes, Kiviõlis, Püssis, Suure-Jaanis. Sel aastal langes huviliste valik Antslale. Järge on ootamas veel kakskümmend “antidepressiivset” väikelinna, kui jätkata ajaloo päevi nendega, mis ei ole maakonnalinnad ja kus pole riigi poolt kaitstavat muinsuskaitseala. Kaks neist - Petseri ja Jaanilinn - asuvad teisel pool ajutist kontrolljoont ning Nõmme on „ajutiselt“ liidetud Tallinnaga.

Eestis on 47 linna, neist kümme on samades piirides omavalitsüksused, ülejäänud on kas valla- või „linnasisesed

linnad. Neil kõigil on erinev ajalugu, saades alguse 13. sajandist kuni möödunud aastatuhande lõpuaastateni iseseisvuse taastanud Eesti Vabariigi ajal. Eesti linnades elab üle 800 tuhande elaniku – seega kaugelt üle pole meie rahvast. Mõistagi on nende suurused väga erinevad alates 400 tuhande elanikuga pealinnast kuni Mõisakülani oma nabi 800 elanikuga. Antsla on selles „edetabelis“ üks väikeste hulgast, tagantpoolt lugedes kümnendal kohal. Ometi on Antsla just üks neist väikelinnadest, mis suuresti iseloomustavad ja ilmestavad meie rahva elulaadi viimastel sajanditel, arendes linnuse-, mõisa- või kirikukülalast raudteeealikuks ja alevi kaudu linnaks. See väärkas staatus – LINN – on Antslal nüüd juba 85 aastat. Pärast kannatusi ja hävingut ilmasõja aastail, oma ajaloolised mär-

gid jätnud rajoonikeskuse aega 1950ndatel, omavalitsusliku linna aegadest tänase vallakeskuseni on Antsla püüdnud hoida ja kasvatada oma väärtusi. Ajalooline asend, tänavavõrgustik, eri ajastute hooned moodustavad selle aluse ja keskuse, millele elanikud ja sündmused annavad sisu ning loovad kokku selle keskkonna, mida täna püüame väärtustada. Eesti Muinsuskaitse Selts, kaasates oma ala asjatundjaid, vallavalitsust ja linnarahvast, kõiki huvilisi lähemalt ja kaugelt, loodab ajaloo päeva seminari ja ringkäiguga näidata seda, mis on hinnatav ja säilitamisväärtus, aga ka seda, mida tuleks vältida või teha teisiti. Riigipoolne muinsuskaitse ehk säilitamine seaduse sunniga ei ole siin omal kohal. Spetsialistid on sellest leebema, inimese loodud ehk ehitatud keskkonna iseloomusta-

miseks leiutanud või laenanud võõrsõna – miljööväärtus ning selle hoidmiseks tegevuskava, pigem isegi elulaadi – säästev renoveerimine. Olgu termin milline tahes, oluline on selle sisu mõista ning sellest lähtuda, hoiduda taandarengust, hoida vana ja arendada kooskõlas uuega. Eesti Muinsuskaitse Selts loodab, et huvitav päev annab juurde teadmisi minevikust ning mõtteid tulevikuks. Alustame traditsiooni kohaselt pärjapanekuga Vabadussõja mälestusmärgile, meenutamaks minevikku ja mõtiskledes oleviku üle.

Eesti Muinsuskaitse Selts ja Antsla vallavalitsus kutsuvad kõiki linnaelanikke 17. mail seminarist osa võtma! Saame näha ja kuulda, miks on Antsla väärtuslik Eesti väikelinn!

ANTS KRAUT
Eesti Muinsuskaitse Selts

Eesti Muinsuskaitse Selts ja Antsla Vallavalitsus kutsuvad osa võtma ajaloo päevast

Antsla – väärtuslik Eesti väikelinn

Kolmapäeval, 17. mail algusega kell 13
Antsla Kultuurikeskuses Kooli tee 19

Kavas ettekanded linna ajaloo ja väärtustest, vanade majade korda tegemisest, pärast lõunat ringkäik linnas. Kell 12.30 paneme lilled Antsla Vabadussõja mälestusmärgile. Osavõtt vaba.

Antsla seminar on kolmeteistkümnes sarjas „Väärtuslikud Eesti väikelinnad“

Kaugemalt tulijatele osavõtuks registreerimine
Eesti Muinsuskaitse Seltsis
info@muinsuskaitse.ee ja telefonil 53 494 304.

Antsla valla üldplaneeringu avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemused

Antsla valla ruumiliste arengute eesmärgiks on haasustuses säilitada traditsiooniline asustusstruktuur ja maastikumuster. Uusi ulatuslikke elamuallasid ei kavandata. Tootmine on valla majanduse arengus võtmetähtsusega ning selle potentsiaali toetatakse maakasutuse ja taristu kavandamisel. Üldiseid arendustegevusi kavandades tuleb arvestada üldplaneeringus sätestatud tingimuste ja maakasutuse suundadega. Väärtuslik põllumajandusmaa peab olema mitmekesises kasutuses, sealjuures on lubatud kõik kasutused, mis säilitavad mulla viljakuse. Antsla vallas on olemas võimalused taastuvenergia tootmiseks päikesest ja biomassist. Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad on Antsla linn (koos kavandatava piirimuudatusega Lusti küla osas) ja Kobela alevik ning nendega piirnevad veekogud ning ka Vana-Antsla alevikus kuni selle muutmiseni Vana-Antsla külaks. Väljaspool detailplaneeringu koostamise kohustusega alasid võib kohalik omavalitsus Antsla vallas algatada detailplaneeringu igakordse kaalutusotsusena.

Üldplaneering on üldisel tasemel maakasutuse planeering, mis ei käsitle ruumi kinnistu põhiselt. Üldplaneeringu tulemusel ei toimu otsustest ehitustegevust, kohest maaüksuste sihtotstarvet muutmist. Maaomanik saab oma maad kasutada edasi samal otstarbel nii kaua kui soovib, üldplaneeringuga arvestamine on kohustuslik arendustegevusel. Reaalne arendus- ja ehitustegevus toimub kas läbi detailplaneeringu (detailplaneeringu koostamise kohustuse korral) või projekteerimistingimuste andmise.

Antsla valla üldplaneeringu avalik väljapanek toimus 16.01.2023 – 16.02.2023. Avaliku väljapaneku jooksul oli planeeringu materjalidega võimalik tutvuda elektrooniliselt Antsla valla veebilehel <https://antsla.ee/uldplaneering> ning asutuste lahtiolekuaegadel Urveste raamatukogus, Tsooru raamatukogus ja Antsla vallavalitsuse administratiivhoones. Avaliku väljapaneku jooksul oli igal isikul õigus avaldada üldplaneeringu kohta arvamust. Kokku esitati 8 arvamuskirja. Antsla Vallavalitsus analüüsis esitatud arvamusi ja ettepanekuid ning võttis nende osas põhjendatud seisukohad, mis edastati kirjaliku arvamuse esitanud isikutele. Antsla Vallavalitsus korraldas avaliku väljapaneku tulemuste tutvustamiseks avaliku arutelu 29.03.2023 algusega kell 17.00 Antsla vallamajas, volikogu saalis. Osaleda sai ka veebi vahendusel.

Kokku osales arutelul 18 inimest. Avalikul arutelul tutvustas Antsla Vallavalitsus avaliku väljapaneku kestel esitatud kirjalikke arvamusi ja võetud seisukohti arvamuste kohta. Teemad, mille osas esitati arvamusi ja mida käsitleti arutelul olid: Nursipalu harjutusvälja laiendamise vajaduse ja huviala piiri kajastamise võimalusest Antsla valla üldplaneeringus ning arvestada sellega muude maakasutuste planeerimisel; ristipuude kaitse korraldamine; ühe eratee avalike teede kihilt eemaldamine; ohtlike ettevõtete rajamise tingimused; maakasutuse juhtotstarbe muudatused; tingimused arheoloogiatundlikel aladel.

Avaliku väljapaneku ja arutelu tulemusel ei arvestatud Kaitseministeeriumi ettepanekuga kuna Nursipalu harjutusväljaku laiendamise kava üldplaneeringusse kandmine on sisult üldplaneeringu põhilahenduse muutmise. Antsla Vallavalitsus on seisukohal, et kuna Nursipalu harjutusväljaku laiendamise vastu on suur riiklik huvi, siis tuleks selle kavandamisel lähtuda planeerimisseaduse § 27 ning koostada riigi eriplaneering.

Pärast materjalide täiendamist jätkatakse koostööd Keskkonnaametiga Antsla linnas Leese oja ehituskeeluvööndi vähendamise teemal.

Avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste alusel tehakse üldplaneeringus vajalikud muudatused ning pärast seda esitatakse üldplaneering heakskiitmiseks Rahandusministeeriumile.

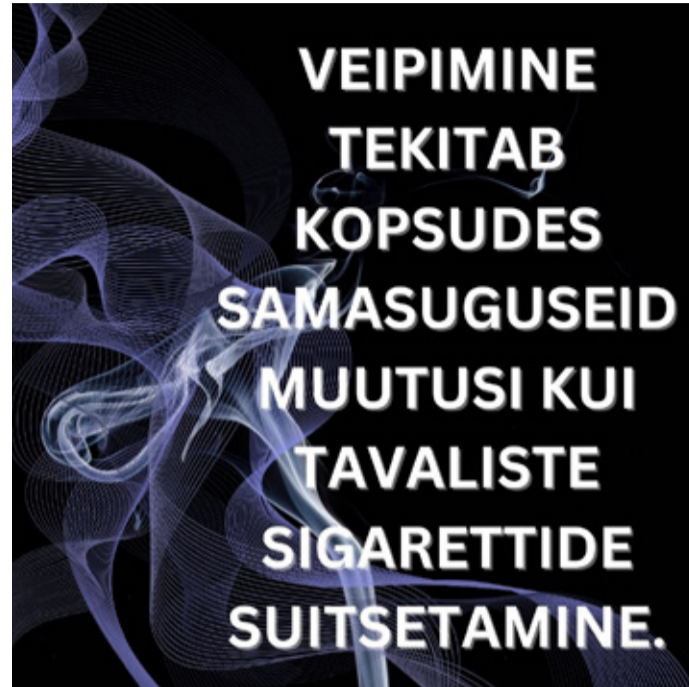
ESTER HOMMIK
maa- ja planeeringute spetsialist

HEAD NOORED, VANEMAD JA VANAVANEMAD! Alljärgnev on teile ehk mis imemasin on VEIP!?

Mis on veip ehk e-sigaret? Elektrooniline sigaret ehk e-sigaret ehk veip on patareitoitel seade, mis kuumutab vedelikku, mille aerosooli kasutaja suu kaudu sisse hingab. Veipides kasutatakse vedelikke, mis on erineva koostisega keemilised segud. Need vedelikud võivad sisaldada nikotiini, üldiselt koosnevad need erinevatest mürgistest ainetest. Vedelike nikotiinisaldus erineb tootjati. Veipide puhul kasutatakse eelkõige noortele ja teismelisele suunatud turundusstrateegiaid – vedelike sisse on segatud erinevad maitsestajad, mis muudavad vedeliku ja selle aerosooli atraktiivsemaks ja neid reklaamitakse võrreldes tavaliste sigarettidega, kahjuks kõrvale jättes veibi enda ohufaktorid.

Tervise Arengu Instituudi uuringu tubakatoodete, alkoholi ja narkootiliste ainete tarvitamine Eesti 15–16-aastaste õpilaste seas (2020) põhjal saab väita, et kui noorte suitsetamine on alates 2003. aastast vähenenud, siis veipimine on järjest suurenev trend, sest usutakse, et veip on pigem ohutu ja ei kahjusta tervist. Kahjuks nii see pole. E-sigaretid on kahjulikum kui selle kasutajale kui ka kõrvalseisjale. Veipimisel väljahingatav aerosool sisaldab mitmeid mürgiseid aineid ja nikotiini. Näiteks sisaldub selles aerosoolis mitmesuguste metallide peenosakesed, atsetoon, arseen, glütserool jms.

E-sigaretides kasutatavad vedelikud (mitmekesised keemilised segud) aurustatakse kuumutis. Need vedelikud on tavaliselt

valmistatud glütseroolist või propüleenglükoolist ning e-suitsetaja hingamisteedesse satub ka rohkesti pürolüüsiprodukte, mis kahjustavad hingamisteed. E-sigareti maitsesegud võivad kahjustada inimese veresoonte paiknevaid rakke ja südame tööd.

Antsla valla koolides on 2022/2023 õppeaasta jooksul õpilastelt konfiskeeritud umbes 40 e-sigaretit, mida on õpilased kasutanud koolikeskkonnas olenemata sellest, et selliste esemete koolis kasutamine on keelatud.

Veibi kasutamist ja vahendite ostmist reguleerib ka Tubakaseadus, mis keelab alaealistel tarbida, omada ja levitada antud tooteid. Seega on kõik alaealised kasutajad ja levitajad ka pidevad seaduserikkujad.

Veipimise pikaajaliste mõjude kohta pole veel palju andmeid, kuid veipimist seostatakse astma, kopsuhaiguste ja südamehaiguste tekkega. E-sigaretid, milles kasutatakse nikotiinisaldusega vedelikke, vabastavad tavasigaretidega sarnases või isegi suuremas koguses nikotiini, mis põhjustab sõltuvuse

teket. Seega pole tõsi, et veipimine on ohutu nii selle tarbijale kui ka aerosooli sissehingajale. Veibi vedelik on korralik keemiline segu ja samuti ka väljahingatav aerosool, ei saa kuidagi väita, et veipimine pole suitsetamisega samamoodi ohtlik.

Tehkem koos- ja ennetustööd, et meie lapsed ja noored ei langeks sõltuvuste küüsi ning kahjustaks enda ja kaaskodanike tervist!

MERILIN SARAPUU
juhtumikorraldaja-projekijuh

Detailplaneeringu algatamine

Antsla Vallavalitsuse 22.03.2023. a korraldusega nr 2-3/80 „Detailplaneeringu algatamine ning keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise“ algatati Antsla linnas Põllu tn 2a maaüksuse detailplaneering.

Detailplaneeringu eesmärgiks on muuta Põllu tn 2a krundi kasutamise sihtotstarvet elamumaast ärimaaks ja anda ehitusõigus krundile kuni 2 ärihoone ehitamiseks. Soov on ehitada krundile mitmetarbeline ärihoone (toitlustus- ja büroohoone) ja iseteeninduslik autopesula (rajatis). Kavandatu on kooskõlas kehtiva Antsla valla üldplaneeringuga ja koostatava üldplaneeringu eelnõuga. Planeeringuala suuruseks on ca 3200 m².

Sama korraldusega otsustati algatamata jätta keskkonnamõju strateegiline hindamine, kuna lähtudes planeeringuala ja selle lähimbruse keskkonningimustest, senisest ja planeeritavast maakasutusest ja arvestades asjaoluga, et tegemist on linnalise keskkonnaga, ei ole ette näha detailplaneeringu realiseerimisel olulist negatiivset keskkonnamõju või keskkonnaseisundi olulist kahjustumist.

Detailplaneeringu algatamisel võimalike uuringute vajadus puudub. Juhul, kui detailplaneeringu menetlemise kestel ilmnevad täiendavad asjaolud, on vallavalitsusel õigus

Antsla linnas Põllu tn 2a maaüksuse detailplaneering ESKIS

nõuda täiendavate uuringute teostamist planeeringu koostamise käigus.

Detailplaneeringu algatamise korraldusega saab tutvuda Antsla valla veebilehel

<https://antsla.kovtp.ee/algatatud-detailplaneeringud>

ESTER HOMMIK,
maa- ja planeeringute spetsialist

VALLAVOLIKOGUS OTSUSTATI

21. märtsil toimunud volikogu istungil:

- andis Tartu 2024 tegevustest ülevaate SA Tartu 2024 Lõuna-Eesti koordinaator Annela Laaneots;
- kiideti heaks Võru maakonna arengu strateegia 2035+;

- muudeti Antsla Vallavolikogu 24.05.2022 määrust nr 8 „Koolieelsete lasteasutuste rahastamisel lapsevanema osalustasu määra kehtestamine”.

Protokolliga saab tutvuda Antsla valla

veebilehel: <https://antsla.ee/volikogu-istungite-protokollid>

HELLE SAVI
volikogu sekretär-registripidaja

Antsla valla tervisenõukogu soovib koos teiega rahvatervise teadlikkusele ja liikumisele hoogu juurde anda

Antsla on ainus omavalitsus Võrumaal kus on moodustatud tervisenõukogu. See tähendab seda, et vabatahtlikult tervise teemat oluliseks pidavad inimesed on kokku saanud ja kokku leppinud tegevustes kuidas elanike terviseteadlikkusele ja tegevustele hoogu juurde anda saaks.

Valla tervisenõukogu tegevust nõustab ka Tervise Arengu Instituut. Oleme teadlikud, milline on rahvastiku tervislik seisund üldse ning milline on meie maakonna elanike tervisekäitumine. Teame, et inimeste teadmised tervislikust eluviisist on erinevad. Hoiakud on küll toetavad ning positiivsed, kuid isiklikku käitumisse tervislik eluviis alati ja pigem eeskujuna ei jõua - vaid alla poole Eesti elanikkonnast liigub regulaarselt. Ülekaal on esmalt küll seotud toitumisega kuid selle kõrval on regulaarne jõukohane liikumine igal juhul vajalik.

Tervisenõukogu peamised tegevused elanikkonna

tervisealase teadlikkuse tõstmiseks aastal 2023 on:

- infomaterjali lihtsas vormis jagamine,
- hallatavates asutustes pööratakse teemale tähelepanu,
- huvitavate koolitajate ja koolituste pakkumine,
- liikumisürituste korraldamine, osalemine ja elanike kaa-

samine, • pikalt kestvatel koosolekutel tehakse sirutuspaus, • kui kavas on koosolekul pakuda suupisteid, siis need on tervislikud.

Oluliseks algatuseks peame ka juhendatud kõnnigruppide moodustamist, sest koos on

ikka toredam jalutada. Projekti Kõnnime Koos koostööpartner Antsla vallale on Võrumaa Arenduskeskus. Tule kõnnigrupi juhiks! Anna endast teada 13.maiks, kui soovid kord nädalas grupiga liikuda, hoida jalutajate motivatsiooni ning saada rõõmu jalutamise kaasnemast: pille.raudam@antsla.ee.

Algatusi on teisigi, mille-ga tasub liituda, näiteks Tervist Edendav Töökoht. Selles projektiski tuleb analüüsida oma töökohta, kas kõnnikoosolekud on regulaarsed, kas parkimine on võimalik natuke eemal jne. Meil on hea kogemus, Antsla Güm-

naasium on liitunud projektiga Liikuma Kutsuv Kool. Lisaks erinevatele kooli- sestele kokkulepetele juhib projekt tähelepanu ka Aktiivsele Kooliteele. Õpilased liiguvad kooli ja tagasi jalgsi või rattaga ning sammude pikkus bussipeatusest koolimajja jõudmiseks võiks olla vähemalt 5 minutit pikk. On lapsevanemate otsustada, kas lapse kooli väravasse toomine on kõige õigem valik. Ja eks rahvatervise seaduski ütleb, et vastutus inimese tervise eest seismisel jääb ikka inimese enda vastutuseks.

Tervisenõukogu ootab meeskonna liituma tervisest hoolivat inimest, kes arutleb ja tegutseb valla elanike tervist toetavate tegevuste heaks. Anna oma soovist teada 13.maiks: pille.raudam@antsla.ee.

Tervislikke valikuid ja rõõmsat kevadet!

TERVISENÕUKOGU NIMEL
PILLE RAUDAM

Kirev Linda Tartu 2024 põhiprogrammis

Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 tutvustas 17. märtsil Põlvas "Pealinna peol" projekte, mis tiitliaastal Peipsi-äärest Läti piirini Lõuna-Eestis publikuni jõuavad.

„Tegu on suure ja olulise programmipusle tükiga, mis tõstab esile Tartu ning Lõuna-Eesti paikkondlikud eripärad, mis on Euroopale ja osalt mujal Eestiski veel vähem tuntud, kuid mida kohalikud kõrgelt väärtustavad,“ rääkis Tartu 2024 loovjuht Kati Torp.

Programmi avamisel soojendas publikut Ukraina DJ Putrik ning pidulisi hullutas rokkorkester Karmid Torud koos Lenna ja ansambliga Redel. Kontserdi lõpuakordi andsid Zetod eesotsas Jalmar Vabarnaga. Peost sai osa mitu tuhat inimest.

„Erakordne oli näha Põlvas

nii palju inimesi, et tähistada kultuuripealinna tulekut,“ rääkis Tartu 2024 juht Kuldar Leis. „See näitab, et 2024. aasta Eesti tippsündmust teatakse ja oodatakse,“ jätkas Leis.

Programmi avamisel kattis õhtuks Põlva kultuurikeskuse valguslõuendina kunstnik Rene Liivamägi. Õuealal pakus silmailu installatsioon, mis tutvustas 2024. aasta Euroopa kultuuripealinna programmi Lõuna-Eestis. Kultuurikeskuses avas Toomas Kuusing graafika- ja maalinäituse „Harilikud maailmad“, mis jääb huvilistele avatuks 17. aprillini.

Kultuuripealinna-aastal jõuab Lõuna-Eestis publikuni 27 põhiprogrammi projekti.

Antsla vallas saab nimetatud programmi raames 2024. a augustis toimuma sündmus

„Kirev Linda“ mille käigus legendaarne, endise Linda kolhoosi rahvamaja taaslustab üheks õhtuks pika laua pidude traditsiooni ning kutsub huvilisi hoogsale retroretkele läbi piirkonna kultuuriloo.

Programmi kohta leiab rohkem infot Tartu 2024 kodulehel.

MERLE TOMBAK
kultuuri- ja noorsootöö spetsialist

Metsatööst Antsla Kasumetsas

RMK-l oli kavas sel talvel, nii nagu kohaliku kogukonnaga kokku lepitud sai, teha Kasumetsas raieid 13-l metsaeraldil, kuid päris plaanipäraselt tööd ei sujunud. Vastavalt metsatööde kavale pidi raiesse minema 3,9 hektarit ürasekikahjustusega metsa ning 13,8 hektari suurusel alal pidi RMK tegema harvendusraieid.

Tänavune talv metsatöid aga ei soosinud, sest lumi sadas pehme maa peale ning aastavahetuse sulailmad kustutasid igasuguse lootuse Kasumetsas metsatöödega alustada. Jaanuaris saabus väike külmaline ja kohe alustasimegi harvendusraietega. Paraku hakkas pärast mõnda külma päeva vihma sadama, kuid saime harvendusraieid siiski ära teha, sest harvendusraietel sõidab langetustraktor mööda oksapatja ja pinnast ei kahjusta. Puitu aga metsast välja vedada ei õnnestunud, sest Veski tänavaga paralleelselt kulgev metsasiht muutus pehmeks. Olime sunnitud metsatööd peatama lootuses, et talve teises pooles tuleb veel külma ja saame puidu välja vedada ning raie töödega jätkata.

Märtsi alguses saabunud väiksem külmaline koos suure lumesajuga võimaldas meil rajada metsa talitee ning õnnestus ka ürasekikahjustused likvideerida ja kogu puit metsast välja vedada.

Harvendusraiete käigus kujundasime segapuistud, mis peaks tulevikus olema ilmastikukindlamad ja kahjuritele vähem meeltemööda. Harvendusraie aladest peaks pärast raiejäätmete kõdunemist saama ka head seenemetsad.

Lageraietel võtsime maha kuused, kuid kasvama jäid männi, kase ja haava säilikuud ning tamme ja pärna elujõuline järelkasv. Lageraiealad on plaanis uuendada käesoleva aasta kevadel ning ehk õnnestub ka koos kogukonnaga üks metsaistutuse talgupäev korraldada.

Kasumetsa lageraietel raiutud puidu kvaliteet oli metsakahjustuste tõttu oluliselt langenud. Kui tavaliselt saadakse raieküpselt kahjustamata kuusikust 65 kuni 70 protsenti palki, mis sobib chituspuuduks vms, siis Ka-

sumetsa lageraietel raiutud puidust oli palgi osakaal vaid 29 protsenti. See tähendab, et olime nende metsaosade uuendamise jaoks jäänud.

Harvendusraiete eesmärk ei ole saada puitu, vaid kujundada tulevikumetsa. Raie käigus raiutakse välja kasvus allajäänud, surevaid ja tulevikupuude kasvu segavaid puid ning seetõttu kõlbab harvendusraietelt saadav puit kütteks ja vähesel määral paberipuiduks.

Selle aasta suve teises pooles plaanitud mõned metsatööd teha ka suusaradade piirnevas metsas, kus talvel seda teha polnud võimalik. Kindlasti saame töid teha vaid kuival ajal, et ära hoida pinnasekahjustusi rajatrassidel. Tööde täpsema aja lepime kokku kohaliku omavalitsusega.

AGU PALO,
Võrumaa metsaülem

Piltidel on minu vahetusaasta parim osa - Lena ja Clémence Prantsusmaalt ning Alice Itaaliast.

Minu kaheksa kuud Taanis

Tänaseks päevaks olen ma olnud oma armsast Antslast ära juba üle kaheksa kuu. Taanis on endiselt pidevalt tuuline ja vihmane, kuid leidub ka päevi, kus päike paistab ja T-särgiga on palav. Aedades õitsevad magnooliad ning linnud laulavad oma vidistavaid oode. Põhja suve moodi on minemas. Lund jagus kogu talve jooksul vaid kaheksa päevaks ning kevad lõi looduse roheliseks ja kauniste pungade kirjaks lausa üleöö. Nüüd ootan koos kõigi taanlastega suve. Tegelikult ootan ma vist veidi enam suve kui taanlased. Kaheksa kuud on pikim aeg, millal ma kunagi kodust ära olen olnud. Ilma pere lähedusteta, ilma oma sõpradeta, keda juba lasteaiast saadik tean, ilma oma õpetajateta- lihtsalt ilma oma kõiget. Muidugi on praegu lihtsam kui kakskümmend, kolmkümmend, viiskümmend

aastat tagasi kodust ära minnes. Ma saan koju helistada ja kirjutada, aga ikkagi on veider olla eemal oma kodust, perest ning sõpradest. Ma mõtlesin seda siin kirjutama hakates, et ütlen lihtsalt, et mul on Taanis kõik hästi, aga lihtsalt niisama ei ole ju mõtet asju teha. Seega ma kirjutan nüüd ausalt, kuidas mul tegelikult läheb.

Kui oma esimeses loos rääkisid kultuurišokist, siis nüüd tunnen ma, et peaksin rääkima sellest, kuidas võib üks vahetusaasta sind inimesena muuta. Ma näen seda nii enda, kui oma vahetuspilastest sõprade peal, et selle aasta merelained uuristavad meid kõiki omal viisil. Me õpime enda isiksuste kohta. Mis meile meeldib ja mis mitte. Kõige selle kohta, mida oleme oma kodu riikides pidanud nii enesestmõistetavaks. Näiteks, et kool algab kell kaheksa, kohukesed eksis-

teerivad, peremudelid, suhete kultuur ja lihtsalt sõprussuhted. Me õpime hindama kodu ja koduseid. Iseennast ja oma tõekspidamisi. Kuid see pole õppimine nagu kooliõppimises. See on „elulikkool“, kus näeme head ja halba. Tihti saame haiget, valame pisaraid ja tahame tagasi oma mugavustsooni. Väga paljud ütlevad, et see teeb sind inimesena tugevamaks. Ma püüan sellega täielikult ei nõustu. Tõsi on see, et sa võid oma haiget saamisest õppida, kuid kui ei eksisteeri tasakaalu heade ja halbade päevade vahel, siis tegelikult teeb see sind lõpuks katki. Kui elada ainult tormipilvede keskel ja mitte teha see kõige raskem samm- tunnistada oma probleeme ja küsida abi, siis lained uuristavad sind seni kuni sa kokku varised nagu liivaloss rannal.

Mul on olnud veidrad

kuud. Ma vahetasin klassi, sest me lihtsalt ei klappinud absoluutselt. Me olime inimestena liiga erinevad ning nende reaktsioon sellele oli minu vältimine või halvematel juhtudel minu kritiseerimine ja minu üle nalja tegemine. Mind pandi tundma, kui sissetungijat. Nagu kedagi, kes ei peaks ega saaks kunagi nende kultuuriruumi kuuluma. Seega ma käisin peale 5 kohutavat koolis veedetud kuud juhtkonnaga rääkimas ja vahetasin lõpuks klassi. Mul võttis viis kuud, et suu lahti teha ja öelda, et nii enam edasi minna ei saa. Selleks ajaks olin ma aga mentaalselt nii väsinud, et ei arvanudki, et paremaks võiks minna. On täiesti mõistetav, kui inimestena ei tunne me end alati hästi. Ja on arusaadav, kui haavu saades tunneme, et peame leidma aega endale, et mõtteid koguda ja haavu lappida. Aga teate mis? Tegelikult läks elu paremaks. Mina olen nüüd aasta jagu

vanemas klassis. Olen viimasel aastal ja muusika suunal. Ma tunnen, et esimest korda nende kaheksa kuu jooksul nähakse mind koolis nagu inimest. Mul tekkisid paari päevaga inimesed kellega rääkida ning nüüdseks võin neid kutsuda oma sõpradeks, kellega ma saan oma probleemidest rääkida ning kasvõi rattaga koos sõita. Mul oli vahepeal oma natuke kurvas olukorras mõte, et ehk tuleks koju. Mida ma ikka piinan ennast, kui mind ei taheta kooliruumis omaks võtta. Ma kaalusin päris tõsiselt lihtsalt koju põgenemist. Ja ma ei taha, et see siin oleks mingisugune vinguv tekst. Ma tahan lihtsalt jagada oma vahetusaastat kui aastat, mis on midagi enam kui sotsiaalmeedia väidab. Et kõik ei ole perfektne. Et kõik ei leia oma isikliku paradisi. Et vahel mõistad sa millegi väärtust, kui sul seda enam ei ole. Ma tahan olla aus ja ma ei tunne piinlikkust rääkida sellest, et alati ei ole kerge.

Ma olen selle vahetusaasta eest rohkem kui tänulik. Ma olen leidnud endale imelised vahetuspilastest sõbrad, kes panevad mind naerma ja õnnepisaraid valama. Nemad moodustavad suure osa minu õnnelikust päevadest ja ma ei suuda neid ära tänada kõige eest, mis nad minu jaoks teinud on.

Ma loodan, et seda lõiku loevad mu kallid Antsla koolikaaslased ja Kuldre kooli õpilased. Ma tean, et te olete kõik imelised ja tublid noored inimesed, kuid mul on üks pisike palve, mis kehtib ka kõigile täiskasvanutele. Kui te näe-

te, et keegi, olgu see siis oma inimene või mitte, kas koolis või väljaspool kooli, on välja jäetud või üksik. Olge sõbralikud. Lahkus on üks kaunimaid asju, mida inimene jagada võib. Üks pisike naeratus või vestlus võib muuta kellegi elu palju paremaks. Ma mõistan, et ega elu ei olegi lihtne, me kõik üritame elada oma isikliku elu, aga kui võite kuulake hetkeks. Olenemata, et elu on vahel raske ja lihtsalt ebaõiglane. Ta on ka imeilus, kui keskenduda pisikestele asjadele, mis rõõmu toovad. Ma poleks kunagi arvanud, et üks krookus mu akna taga võiks mulle nii palju naeratusi kinkida. Või vestlused tänaval võhivõrastega. Üks naeratus, üks kallistus.

Seega ma panen selle, oma kaheksa kuu tekstiga kirja kõige olulisema, mis ma õppinud olen.

Üks hingetõmbehetk, üks peagi avanev pung, üks naeratus, üks palun ja üks südamest öeldud aitäh, üks jäädvustatud ilus hetk pildina, üks pisike küsimus, üks aus „ma olen tänulik“, „sa oled mulle kallis“, „ma armastan sind“.

Kõik need ühed pealtnäha pisikesed asjad, mis võtavad vähem kui ühe minuti. Kõik need ühed, mis julgustavad meid edasi proovima ja edasi minema.

Kõik need ühed mis panevad meid tundma, et elu on midagi enam, kui lihtsalt niisama, need ühed panevad meid tundma, et elu on elamist väärt.

TRIINE BEATE TAGAMETS

Klassiekskursioon TYPA-S

TYPA on trüki- ja paberikunstikeskus, mis asub Tartus Aparaaditehase vahetus läheduses. Tegemist on nn toimiva keskusega, kus kõik eksponaadid on töökorras ja neid ka kasutatakse vastavalt vajadusele.

Kuldre Kooli 7. klass külastas seda keskust 7. märtsil. Mõte, teha klassiga mida teistsugust, tekkis juba mõni aeg tagasi kuid head ideed ei olnud. Üks õpilane googeldas „muuseumid Tartus“ ning jõudis sellise huvitava keskuseni millest keegi meist enne midagi kuulnud ei olnud. Kodulehelt uurides selgus, et meil on võimalik valida erinevate töötubade vahel endale meelepärane tegevus selleks, et kogu külastus ei kujuneks ainult igavaks kuulamiseks (ja nii see õnneks ei olnudki). Töötubade valik on tõesti suur ning igaüks leiab sealt endale meelepärase. Meie klass valis välja linoollõike töötoa, kuid hiljem selgus, et saame ka

muud põnevat ise teha. Mõeldud, tehtud, läksime!

Kõige toredam selle keskkuse juures on see, et õpilased saavad kõike ise katsuda ja kasutada, seda muidugi giidi juhendamisel ja ohutusnõudeid täites.

Esimesena teretas meid kohale jõudes Ruubi, kohalik kass, kelle tarbeks oli uksele lisatud silt „Ärge kassi välja laske!“. Selline kohtumine tekitas lastes juba hea tunde ja töötas tulla tore õhtupoolik. Tervitused tehtud alustas giid Ello ringkäiku keskuses. Saime teada, et paberit saab valmistada ka muust kui ainult puidust, selleks kõlbavad vanad riided, erinevad taimed, vanad raamatud (taaskasutusena) jms. Koroonaja ajale tagasi vaadatuna oli proovitud paberit teha kasutatud maskidest, kuid maskid on tehtud tehismaterjalist ning ainult maskidest paberit valmistada siiski ei saa. Paberit valmistamiseks kulub palju energiat:

nii vett, elektrit ja tööjõudu. See on teadmine, mille õpilased kaasa said „Paberit ei tohi raisata!“.

Paberit valmistamise juurest edasi liikudes tutvustati meile paberit valmistamise kunsti ehk origamide valmistamist, kuidas ilma liimimata valmistatakse erinevaid installatsioone. TYPA teeb tihedat koostööd kõrgkoolide, kunstnike ja teiste kunstihuvilistega ning osad valminud tööd on keskkuses vaatamiseks väljas.

Kui paber valmis tuleb leida võimalus, kuidas selle peale olulist infot talletada.

Aastal 1450 leiutas sakslane Johannes Gutenberg liikuvate metalltähtedega trükikunsti ning tänu tema leiutisele muutus maailm. Enam polnud tarvis raamatuid käsitsi ümber kirjutada. Trükikunsti leiutamine andis võimaluse suure hulga raamatute trükkimiseks ning sellega levisid raamatud ja haridus.

Sellega läks asi veel põnevamaks, meile näidati järjest suuremaid masinaid, mille käsitlemine on ohtlik, vajab harjutamist, kuid tegid tollaste trükkalite elu lihtsamaks. Kõigele lisaks on trükikunsti

tegemine ning selles keskkonnas pikalt viibimine inimese tervisele kahjulik müra ja kasutatavate metallide tõttu.

Töötoas said õpilased joonistada linoleum tükile meelepärast pildi, mida erinevate töövahenditega hakati välja uuristama. Hetkeline elevus, mida joonistades, asendus peagi täieliku vaikusega ning lapsed olid süvenenud oma töösse, kõik said teha just sellise pildi mida nad ise soovisid. Kui pildid said linoollõike abil valmis tuli edasi liikuda trükkimistuppa. Valminud nn templid ja ku-

jundid värviti üle meelepäraste värvidega ning edasi liikusid need pressi alla ja peagi oli lõpptulemus kõigile nähtav. Valmisid erinevad kaardid, postkaardid ja oli võimalus pressida see pilt ka kaasa võetud tekstiilile. Kolm tundi ja viisteist minutit möödusid nii ruttu, et lapsedki küsisid, et kas juba lõpetame. 7. klassil oli igati tegus ja õpetlik õhtupoolik TYPA-s.

Õppimine ei pea olema igav, minge uudistama!

KULDRE KOOLI 7. KLASSI
KLASSIJUHATAJA TRIINU TAITS

Siis, kui lumi veel maas oli...

... toimus Kuldre Sipsikute juures nii mõndagi. Igasuguste põnevate ja vähem põnevate asjade kokkulangevuse tõttu jäid meie aasta kõige lühema kuu toimetused ajalehes ilmumata. Aga ütleb ju vanasõnagi, et parem hilja, kui mitte kunagi. Siit see nüüd siis tuleb

14. veebruaril tähistas Sipsiku pere sõbrapäeva. Et sel aastal langes sõbrapäev kokku rahvakalendris oleva vastlapäevaga, siis otsustasid Rõõmusipsikud koos oma õpetajate ja lapsevanematega Nõiariiki vastlaliugu laskma minna. Mängusipsikud tähistasid sõbrapäeva tantsides Sõbradiskol. Värviti värvipilti lilleõiest, millest hiljem õpetaja abil sai meisterdatud uhke varre otsas lill sõbrale. Lilled rändasid meie suurimate sõprade, iga Mängusipsiku enda, kodusid kaunistama. Tähesipsikud pidasid üheskoos juba varakult plaani ja otsustasid, et saavad oma sõpradele kohe päris kaardid, ümbriku ja postmargiga. Teiseks ideeks oli, et kaunistame rühma ära. Kolmandaks otsustati sõita Anni-Manni mängumaa-

le sõpradega koos lustima. Just seal pidasidki Tähesipsikud maha korraliku sõbrapäeva tralli. Kui Antslasse sõitmiseks kasutasid Tähesipsikud Kuldre Kooli bussi, siis tagasi sõideti liinibussiga. See oli vahva elamus ja ühtlasi ka kasulik kogemus. Nüüd teab iga Tähesipsik, kuidas bussis käituda nii, et sõitu naudiksid kõik bussis viibijad.

K o o s K u l d r e Kooli algklasside õpilastega tegid Tähesipsikud ühise kinokülastuse. Urvaste seltsimaja ja oodati väikeseid filmihuvilisi vaatama filmi „Kaka, kevad ja teised“. Aga et Sipsikud

on parasjagu kiired tegelased, siis jõuti käia ka Urvaste seltsimajas üles pandud Mariina Kölleri tassinäitusel „Reis ümber maailma“.

Ja lõpuks see kõige, kõige tähtsam- meie armsa kodumaa 105. sünnipäeva tähistamine.

Vallavanem käis veidi enne Eestimaa sünnipäeva külas Tähesipsikute rühmal. Kohtumine sai toimuma vallavillaku stiilis „Eesti

Vabariik vs Antsla vald“. Lapsed esindasid riiki ja Avo Kirsbaum „muidugi mõista, Antsla valda. Vaatasime koos pilte Eest Vabariigi riiklikust ja rahvus sümbollikast. Meie vallavanem rääkis meile Antsla valla sümbollikast. See oli põnev ja väga lõbus kohtumine, millest võitsid kõik.

23. veebruaril toimus Sipsiku lasteaia saalis pidulik aktus. Sellel aastal oli aktus hoopis uueilmeline. Ettevalmistused käisid pikalt. Kõik kolm rühma harjutasid kätlemist ja õnnesoovide ütlemist täie tõsiduse ja põhjalikkusega. Tähesipsikute rühmast valiti juba eelnevalt välja lasteaia oma presidendipaar. Toimus pidulik kätlemisstsereemonia. Kõik said meie presidendipaarile soovida „Head Vabariigi aastapäeva!“ Lisaks lauldi laule, loeti luuletusi, tantsiti tantse.

Loomulikult ei puudunud meie peolt ka Antsla valla kõige tähtsam mees- vallavanem Avo Kirsbaum.

ÕP. ANNELI PAATS
"Tähesipsikute" rühmast

Eesti Kunstikoolide Liit korraldas kunstikonkursi "Koomiks on kunstiteos"

Kokku laekus konkursile veidi enam kui 400 tööd 45 eesti huvi- ja üldhariduskoolist. Antsla Gümnaasiumist saadeti konkursile kuus tööd. II koha 15. - 19. aastaste vanusekategorias sai Marite Kattai koomiks MINU KÜLA LOOMAD. Palju õnne!

Linnulaulust tulvil märts Kuldre Sipsikute juures

Möödunud aasta oktoobri kuus istutasid Kuldre lasteaia Sipsikud oma maja ette muruplatsile krookusesibulad. Idee eestvedajateks olid õp. Mai Tähesipsikute rühmast ja õpetaja abi Tiiu Mängusipsikute rühmast. Lillesibulad töid lasteaeda lapsed ja omapoolse panuse andis kogu lasteaia personal.

Sibulaid sai kokku päris palju. Lisaks krookuste sibulatele töid lapsed ka nartsissi, tulbi ja hüatsindi sibulaid. Viimased murulapile ei rännanud. Nartsissid, tulbid ja hüatsindid leidsid oma koha 12 nädalaks külmikapis ja kui aeg oli paras, võeti need välja ja istutati aknalauale mulla sisse. Hüatsint näitas oma imeilusat lummalvalt lõhnavat õit juba 7 päeva pärast. Nartsissi ja tulbi õiteilu peame veel ootama.

Lasteaia maja ette istutatud krookused tervitavad tulijaid kireravas õiteilus. Me ise ilu tegijad ja nii ongi!

Tähesipsikud tähistasid 14. märtsil emakeelepäeva etteüt- luse kirjutamisega. 9-le vaprale Tähesipsikule oli see ikka paras pähekkel puremiseks aga kindlasti hindamatu väärtusega kogemus.

Rõõmusipsikud tähistasid emakeelepäeva lavastus- ja laulumän- gides ning lauldes.

15. märtsil toimus Kuldre Koolis emakeelepäevale pühendatud ettelugemine. Tähesipsi- kute rühmast käis ettelugemas Annaliise Kirsbaum. Ta luges Aa- bitsast väikese loo sipelgast, kes läks vihma eest suure seene alla

varju ja kohtus seal seene sees elava ussiga.

Märtsis said Tähesipsikud suud magusaks Kuldre koolis avatud kohvikus.

Teatrikuu raames kutsus tädi Saima Tähesipsikud Kuldre raamatukokku. Seal said lapsed proovida nukuteatri tegemist. Etendati kas muinasjuttu "Punamütsike" ning "Kolm põrsakest".

Lõppu üks eriti oluline ja kõi- ge ägedam uudis- Sipsiku lasteaia mänguväljakul on valmimas poriköök ja putukate hotell. Suur, suur aitäh meie toreda lasteaia Super-issidele, kes ei pidanud paljuki anda oma panus porikö- gi valmimisel!

ÕP. ANNELI PAATS
"Tähesipsikute" rühmast

Minu aasta Kuldres

Fedir õpib Kuldre kooli 9. klassis alates 2022. aasta 1. septembrist. Eestisse jõudis ta oma perega eelmise aasta maikuu. Eialgu elati hotellis ja laeval, kuid siis hakkas pere otsima võimalusi ise hakkama saada. Otsingute tulemusena jõuti Kuldresse, kus ema ja isa said tööd ning valla poolt eraldati perele kahetoaline korter.

Eesti keelt õpib Fedir individuaaltunnina kuus korda nädalas, ülejäänud tundides on ta koos oma klassiga.

Enda kohta kirjutab Fedir nõnda:

„Minu nimi on Fedir ja ma olen 16- aastane. Enne sõda elasin Ukrainas Harkovi oblastis ja nüüd elan Eestis Kuldres ja õpin aktiivselt eesti keelt. Keele õppimine on mulle raske, aga saan hakkama. Õpin eestikeelses koolis Kuldres ja iga päev kell 16:00 algavad tunnid Ukraina veebi- koolis.

Eesti koolis meeldib mulle õpetajate heatu- juline suhtumine õpilastesse, katsed, projektid ja põnevad üritused. Vabal ajal räägin ma telefoni teel oma sõpradega.“

Kindlasti oli Fediril alguses koolis raske- võõ- ras keskkond ja tundmatud inimesed ümberriigi. Tänu enda pealehakkamisele ja aktiivsusele ning tema enda sõnul igal sammul tuntavale sõbralik- kusele muutus olukord paari kuuga.

Fedir osaleb aktiivselt kõigil klassi- ja koo- liüritustel, tunneb huvi Eesti ajaloo ja rahvakul- tuuri vastu. Tänu temale oleme ka meie õppinud tundma ühe osa Ukraina rahvatraditsioone ja -kombeid.

Küsimusele, kuidas edasi, vastab Fedir kind- lalt: „Niipea kui võimalik, koju tagasi.“

TIIU KUNGUS

Suutervise nädal Lusti Lasteaias

Elas kord üks tore tüdruk Sofia, kes pidi minema hambaarsti juurde. Oma teel kohtas tüdruk erinevaid lõbusaid metsaelanikke, kes igüks ühe asjaliku ja vajaliku hambatarkuse õpetas.

Esimesena kohtas Sofia oravat, kes näitas erinevaid hambaharju ja õpetas, et hambaid tuleb pesta 2 korda päevas ja 2 minutit järjest. Järgmisena sattus tüdruku teele karu Vesikäpp, kes luristas pudelist limonaadi asemel vett juua ja teatas karukindlalt, et vee joomine on hammastele palju kasulik, kui limonaadi limpsimine. Uskumatu, eks?

Teekonda jätkates ristusid Sofia ja tervisejooksu tegeva hundi teed. Hunt oli väga terviseteadlik ja seletas Sofiale, et hammaste tervise tagab tervislik toit. Kuigi

hunt limpsas natuke keelt jänese suunas, pidas ta tervislikuks toiduks siiski puu- ja juurvilju ning pähkleid. Hundi ja Sofiaga liitunud jänese teatas, et suu ei pea terve päeva käima ning koguaeg ei ole vaja midagi närida, sest hambad vajavad ka natuke puhkust, seega tema tarkusetera hammaste tervise kohta oli pauside pidamine toidukordade vahel (kolm tundi). Vii-

masena kohtas Sofia öökulli, kes ütles, et hammaste tervise hoidmiseks tuleb korra aastas hambaharju juures kontrollis käia. Ja muuseas, sinna Sofia teel oligi, mäletate?

Eelpool oli lühikokkuvõtte tervise meeskonna etendatud suutervise teemalisest näidendist „Terved hambad“.

Lusti Lasteaia tervise meeskond tegutseb selle nimel, et

õpetada lapsi tervist väärtustama ning oma tegevusega laste arengu toetamisel, panna alus tervisliku eluviisi kujunemisele.

Sügisel koostame õppeaasta tegevuskava, kus jälgime ka üle- maailmseid tervisepäevi. Märtsi- kuu ongi traditsiooniliselt ham- maste tervisele suunatud kuu ning sellel kuul oleme igal õppeaastal planeerinud suutervise nädala, kus kõik rühmad panustavad laste suutervise hoidmise arendami- sele. Meie nädal kulges edukalt hammaste tervise toetamise tar- kusi õppides ning nädala lõpuks kinkis suukool.ee lastele ka erine- vaid kingitusi.

TERVETE HAMMASTE NIMEL,
LUSTI LASTEAIA
TERVISEMEESKOND

VANAD UUDISED

Võru Teataja 17. aprill 1993

Ainult 5 minutit ...

Läinud pühapäeval saabus Soomemaalt Pyhäranna uue vallamaja avapidustustelt Urvaste Vallavalitsuse delegatsioon.

Pärisime lähemalt, mida on üldse endaga kaasa toonud 23. novembril 1990. a. Võru ja Antsla linna ning Antsla, Urvaste, Sõmerpalu ja Võru valla poolt alla kirjutatud leping sõpruspiirkonnaga Soomes?

Urvaste vallavanem AINO VILLEM:

„Meie suhted on asjalikud, seda tänu initsiatiivikale vallavanemale Pekka Seppälale. See on mees, kes on osutanud nii moraalselt kui ka materiaalselt abi.“

Mida on andnud sellised sidemed Sulle kui vallavanemale?

„Küllaga häid ideid. Osa nendest on leidnud juba rakendust volikogu töös ja vallasiseses tööjaotuses, samuti metsakorralduses ning sporditöös. Targemaks olen saanud ka Valdade Liidu koha pealt. „

Aga talunikele?

„Pyhäranna valla taluseltsid on koostööst väga huvitatud; vastukülaskäigule oleme saatnud noori ja algajaid talunikke. Asi tuli kasuks, saadi mõtteid ja rahule jäid lõppkokkuvõttes kõik.“

Millele pannakse erilist rõhku?

„Eriti rõhutame vajadust arendada õpilaste ja noorte suhteid; mais külastab sõpruskooli Kuldre ja Urvaste Põhikooli õpilasgrupp; kirj vahetus õpilaste vahel käib aga ammu. Head sidemed on ka sportlastega. Oleme saanud defitsiitset spordiinventari, juunis oodatakse meiepoolset gruppi vastukülaskäigule. „

Kuuldavasti on heades suhetes ka raamatukogud?

„Juba mitmendat aastat saame regulaarselt ajakirju käsitööhuvilistele, taluperenaistele ja lastele. Kõik tellimisa ja saatekulud tasub meie sõprusvald. Nõudmine ajakirjade järele on suur.“

Mida arvavad sõprusvalla inimesed meist?

„Rahvas tuleb tööle panna ja kord majja luua!“
Aprillikuu lõpus, mai alguses on oodata vallavanem Pekka Seppälä vastuvisiiti. Tema eesmärgiks on saada vallast täit ülevaadet.

KALEV ZIMMERMANN

Südamlik kaastunne lahkuu lähedastele!

TIIU HANNUST

23.07.1944 – 24.03.2023

AARNE VIKSON

30.12.1959 – 27.03.2023

TOOMAS PUKSA

07.01.1966 – 03.04.2023

AINO LAANEMAA

22.10.1928 – 09.04.2023

VAIKE ARO

04.09.1949 – 13.04.2023

VILMA JAAKSON

23.09.1935 – 13.04.2023

VIIMA KORNEL

06.05.1934 – 17.04.2023

Linda naisrühm võistlemas

2. aprill võtsime osa naisrühmade võistutantsimisest, mida korraldati 13. korda. Osales 26 naisrahvatantsurühma üle kogu Eesti. Eks see üks paras hulljulge samm oli, sest meie oleme ikka täiesti tavaline seltskond rahvatantsuhuvilisi, kes oli nüüd võistlemas mitmete eliitühmadega. Olime kindlalt viimaste seas, aga sealt saadud positiivne kogemus andis motivatsiooni edasi pürgimiseks.

Tänud sulle, meie noor ja tragi juhendaja, Tanel Puura, et meid „pea ees vette viskasid“!

Rõõmsate kohtumisteni tantsutundides!

MERIKE PRÄTZ

Linda rühma tantsija

Foto: Kristi Kuusmik-Orav

Naeratus maksab vähem kui elekter ja valgustab - soojendab paremini

See mõte kajastab nii selgesti tundeid, mis jäid hinge pärast eakate üritust 12. aprillil Uue- Antsla rahvamaja hubases saalis. Võõrustasime omaelisi Valgast ja Sangaste Rukkilillest. Praegu, mil päevi täidavad pigem kriitikanooled kui lootus ja uskumine, oli nii kosutav veeta mõned pärastlõunased tunnid koos optimistlike, naeratavate, pühendunud memmedega. Maha olid jäetud tervise-, raha- ja riigi toimumise mured. Ja tuleb tõdeda, et tihti ongi aastad vaid number.

Valgalaste Topolinka eakate särtsakad etteasted: laulud mitmes keeles ja enda loodud luuletused tegid suisa hinge helaks. Kui veel nende eestvedaja, kaheksakümne elurõõmus, särasilmne Alviina Malõševa ja nende noorim liige koos tantsu esitasid – see oli imeline. Sangaste proud tervitasid Katrin Kõivu õpetatud tantsudega, ühes tantsus saime kõik kaasa lüüa. Meiegi vastasime oma parimate jõududega. Avatud olid muuseumitoad, kus Varje viis meid tagasi kohaliku elu minevikku, kästiõötuba, portselaninõudele maalimise esimesed tõed said selgeks Evi

juhendamisel, Kuldre raamatukoguhoidja tutvustas Antsla valla kirjanikke ja raamatute illustraatoreid, esimese pilgu said kõik peale heita Varje ja Elleni valmivale võrratule kottide-peakatete näitusele. Riinal olid kaasas „Kolme põrsakese“ muinasjutu nukud, millega oli võimalus Saima loo jutustamise taustal kõige julgematel näidelda. Ja valgakad ei jäänud võlgu – järg-

nes vaimukas nendepoolne nuku-etteaste.

Suur kummardus Varjele, Ellenile, Evile ja Riinale. Nende tehtud töö on tugisammasteks ikkagi pikkadeks aastateks. Meie omad käsitöömeistrid Aino, Malle, Anni, Ene ja Helgi näitasid oma näputööd, vaipu, mida samuti imetleti ja üks vaip rändas koos külalistega Valga linnagi. Öie ja Helgi on meie seas need, kelle 80-nda eluaasta ületamine ei sega kaasa lõõmist ja teistegi innustamist. Täname Ermat, kelle pillimänguta oleks meil kindlasti igavam olnud. Kodutunde oskavad alati luua rahvamaja pererahvas Kati ja Vaike.

Märkamatu mõõdusid tunnid ja pärast ühisringi mindi laiali soojustundega hinges ja lootuses uuesti midagi koos teha. Sangaste omadega on mingid mõtted juba teoks saamas.

Meie eas on ikka tähtis liikumine, loomise soov ja ideed, koostöötamise tahe ning et päevades oleks lusti ja rõõmu. Naeratame, ja uskuge, elu naeratab vastu.

TÄNUTUNDEGA ENE JA SAIMA KULDRE
KULDSETE PROUADE NIMEL

SPORDIKAJA

Oleme uhked oma spordiharrastajate ja nende tulemuste üle

MOOTORISPODIST

Saaremaal toimus 31.03 - 02.04.2023 Eesti 4X4 Off-Road karikavõistluse 2023 võistlus Saarekoll 2023 „Meeletu Maasturite Jõukatsumine“. Võistkond MUDAKOLL koosseisus Indrek PALUTEDER ja Üllar AHI saavutasid klassis VABA kokkuvõttes I koha.

Viljandimaal Raassilla ralikrossirajal toimus 08.04.2023 Tarvatu Karika 2023 3. osavõistlus. Rahvakross tagavedu SUUR saavutas Tarmo VARIK 4. koha. Sprint Tagavedu SUUR aga 14. koha.

JALGRATTASPODIST

Elvas toimus 25.02.23 Jalgratta talikrossi I etapp. Uko Hommik (Hauka Veloklubi) saavutas M16 vanuseklassis I. koha ja Taavi Kannimäe (Hauka Veloklubi) ME vanuseklassis I. koha.

Jalgratta talikrossi II etapp toimus aga 4.03.23. Uko Hommik (Hauka Veloklubi) saavu-

tas M16 1. koha ja Taavi Kannimäe (Hauka Veloklubi) ME samuti 1. koha.

Otepääl, Mammastes ja Tallinnas toimus laskesuusatamise õhkrelva noortesarja Even Tudebergi auhindadele võistlussari.

Otepääl 5. etapp toimus 22.01.23. Mairon Niilus (Kagu Biathlon) saavutas M11 klassis 1. koha. Romiina Niilus (Kagu Biathlon) saavutas N8 klassis 4. koha.

Mammastes 6. etapp toimus 18.02.23. Mairon Niilus (Kagu Biathlon) saavutas M11 klassis 1. koha ja Romiina Niilus (Kagu Biathlon) N8 klassis 4. koha.

Seitsmes etapp toimus 5.03.23 Nõmmel. Mairon Niilus (Kagu Biathlon) saavutas M11 klassis taas 1. koha. Sarja kokkuvõttes saavutaski M11 klassis ülitihedas konkurentsis 1. koha Mairon Niilus.

SUUSATAMISEST

Hawaii Expressi noorte suusa-

sarja 2023 I etapp toimus 7.01 Haanjas. Vabatehnika, eraldistardis saavutas Mairon Niilus (Kagu Biathlon) M11 klassis 2. koha. II etapp toimus 21.01 Lättes. Klassikalise tehnika, eraldistardis saavutas Mairon Niilus (Kagu Biathlon) M11 klassis 4. koha. III etapp toimus 12.02. Jüulumäel. Klassikalise tehnika, ühisstardis saavutas Mairon Niilus (Kagu Biathlon) M11 klassis 2. koha. IV etapp toimus 03.03 Otepääl. Sprint, suusakrossis saavutas Mairon Niilus (Kagu Biathlon) M11 klassis 2. koha. V etapp toimus 18.03 Tallinna lauluväljakul. Sprindis võitis Mairon Niilus (Kagu Biathlon) M11 klassis 2. koha. Sarja kokkuvõttes M11 vanuseklassis saavutas Mairon Niilus 2. koha.

9. Võrumaa suusasarja üldkokkuvõttes saavutas Aive Laidver (Hauka Veloklubi) N50 klassis 1. koha ja Leho Laidver (Hauka Veloklubi) M50 klassis 3. koha.

KORVPALLIST

Parksepa toimus 27.märtsil maakonna koolinoorte MV korvpallis 10-12 kl. Poistele. Antsla positsid saavutasid I koha. Võistkonnas mängisid: Harri Pormeister, Karel Meitsar, Maik Hellamaa,

Jan Markus Rattus, Paul Pruuli, Markus Sults, Konrad-Konnor Perli ja Heiro Mets.

Võrus toimus 30. märtsil maakonna koolinoorte MV 3x3 korvpallis 10-12 kl. Tüdurukutele. Meie tüdrukud saavutasid III koha. Võistkonnas mängisid Marilyn Veesaar, Elena Kannimäe ja Helena Kriibi.

Võrus toimus 11.aprillil maakonna koolinoorte MV korvpallis -9 klassi poistele. Meie poisid saavutasid I koha. Võistkonda kuulusid: Kristofer Haamer, Emil Saaroja, Marten Keskküla,

Robin Haugas, Aigar Uibu, Maanus Lillmann, Magnus Lillmann, Kaarel Paat ja Karel Pöder.

Palju õnne kõikidele!

6. mai kell 11-14
KULDRE KOOLIMAJA JA LASTEAIJA ÕUEL

PEREPÄEV

Sildu luues

Kell 11 alustavad
TÖÖTOAD

- Piskestele meisterdamine koos vanematega
- "Ole valmis"
- Vana aja käsitöö lihtsalt ja uue aja taaskasutus
- Teeme katseid
- Valmista endale märk
- Käepaela tegemine
- Puslede kokkupanek
- "Mängi ise" nukuteatrinurk

RAAMATUNÄITUS KOHVIKUD

Kell 12.00
RINGKÄIK KOOLIS, LASTEAIAS ja RAAMATUKOGUS

Kell 12.30
KONTSERT

- Etendus "Juku"
- Kooli bänd
- Kuldre Kooli võimlejad
- Löötsamuusika

Kell 13.15
PUU ISTUTAMINE

Kogu perepäeva jooksul

- Kuldre Kooli õpilaste etteasted
- avatud on lasteaija mänguväljak

Oled oodatud!

Korraldajad
Kuldre Kool ja lasteaija
Kuldre noortekeskus
Kuldre raamatukogu
Eakate seltskond Kuldre Kuldseid Prouad
Uue-Antsla Rahvamaja

TSOORU RAHVAMAJAS

29. APRILL
kell 20.00

RAHVUSVAHELISE TANTSUPÄEVA TÄHISTAMINE
TANTSUMUUSIKAT TEEB LÄBI HUUMORI ANSAMBEL

VEA

Väikese Eelarvega Ansambel

kohvik
PILET 10 eur

Tsooru Rahvamaja | 5853 4682 | ANTSLAKULTUUR.EE | Kultuurikava

KULTUURIKALENDER

APRILL

- 24. Dokumentaalfilm „Savvusanna sõsarad“. Antsla Kultuurikeskus
- 26. Aianduskoolitus Kristiina Kikkasega. Antsla Kultuurikeskus
- 27. Nullteater etendus „Hääled tuhalinnast“. Antsla Kultuurikeskus
- 27. I Võru keele vestlusring. Antsla Kultuurikeskus
- 29. Rahvusvahelise tantsupäeva tähistamine ansambliga „VEA“. Tsooru rahvamaja

MAI

- 3. Eesti mängufilm „Viimane vahipost“. Antsla Kultuurikeskus
- 4. Tõrva noorteteater etendus „Hingevärvid“. Antsla Kultuurikeskus
- 5. Eesti mängufilm „Viimane vahipost“. Tsooru rahvamaja
- 5. Antsla Rattatuur II etapp Kobelas. Kobela
- 6. Perepäev Kuldres. Kuldre kooli õu
- 13. MTÜ V-klubi Emadepäev. Marek Sadam. Tsooru rahvamaja
- 17. Eesti Muinsuskaite Seltsi ajalooapäev „Antsla – väärtuslik Eesti väikelinn“. Antsla Kultuurikeskus
- 19. Antsla rattatuur III etapp Nõiariigis. Nõiariik
- 20. Urbanipäeva laad. Urvaste pastoraat
- 21. Tsooru kevadlaad. Tsooru
- 25. Antsla muusikakooli lõpuaktus. Antsla Kultuurikeskus
- 27. Lõuna-Eesti suve avamine: Hellad Velled, Shanon, Hunt jt. Antsla laululava

13. mai
kell 16.00
Tsooru Rahvamajas

EMADEPÄEVA KONTSERT

Marek Sadam
Martin Trudnikov

Eelmüügi pilet 15,-
a/a EE401010220042194016 TSOORU V-KLUBI
Kohapeal 18,-
Info tel. 52 35 831 RAINER | Korraldaja V-klubi

Hääled tuhalinnast
dokumentaaldraama

Lavastaja ja kunstiline kujundaja: Irakli Gogia (Georgia)
Mängivad Annabel Berg ja Epp Valdaru

Antsla Kultuurikeskuse keldris
27. aprill kell 19.00

Toetavad:
Eesti Kultuurikapital
Tartu Kultuurikapital
Tampere Maja
Matis Leina

pilet Fienta.com 15 eur

Õnnitleme uusi vallakodanikke ning nende vanemaid!

ARLES
ISABELLA VIKTORIA
AROLIN
KELSI
RALF

XVII
URBANIPÄEVA
LAAT

Urvaste kirikupargis
20.mail kell 9-13

Kell 9 lipu heiskamine ja avapalvus

- Urvaste kapell
- Indrek Merimaa puutöö õpituba
- Aivar Ruukel ja Soomaa haabjas

Kell 11.30 Rohke Debelakk ja Minu Isa Oli Ausus Ise

Esinejatele saab teha annetusi nii laadaplatsil kui Urvaste Külade Seltsi annetuskontole EE091010402016676003

Peale laata haabjasõit Uhtjärvel.

MÕUJATEL VAJALIK REGISTREERIMINE!
Tel 5206001 (Airi)
uks@urvasteseltsimaja.ee
FB Urvaste seltsimaja

ANTSLA VALD | EESTI KULTUURIKAPITAL | URVASTE KÜLADE SELTS

Võru keele vestlusring

Tulõ kõnõlõma ja haro `tama võro kiilt.
Kohtume 27.aprillil kell 18.00
Antsla Kultuurikeskuse väikeses saalis.

Vestlusringi veab Mariko Faster
Osavõtutasu ühe korra eest 2 eurot.

lisainfo: Merle Tombak 56472632
registreeru: pille.raudam@antsla.ee

VÕRO INSTITUUT | EESTI KULTUURIKAPITAL

Palju õnne!

90
EVI LAANARU

85
ELE TAAL

80
HILDA LINDLAAN

75
MADIS ALEKSEJEV
HELE KONGO
TOIVO RUVEN
GEORG TAMMET
TIIU KURG

70
ILME VÕRO

FILMI „TÕDE JA ÕIGUS“ TEGIJATELT

KATE BOSWORTH
THOMAS KRETSCHMANN
LUCIEN LAVISCOUNT
MARTIN MCCANN

TANEL TOOMI FILM

VIIMANE
VAHIPOST

3. MAI kell 19.00
TSOORU RAHVAMAJAS
5 EUR

APTEEKER MELCHIORI TRILOOGIA LÕPPVAATUS

MARTEN METSAVIIR MAARJA JOHANNA MÄGI ALO KÕRVE JAN UUSPOLD ILE KÕRVE KARL DOORIT SAAREMÄE

APTEEKER
Melchior
TIMUKA TÜTAR

8. MAI 19.00
Antsla Kultuurikeskus 5 eur

Tule ostma ja müüma!

Tsooru KEVAD-LAAT

pühapäeval
21. mai
9.00-14.00

Taimed, toit, käsitöö- ja rõivakaubad ning kultuuriprogramm.

TSOORU RAHVAMAJA JUURES

Info ja lasteade registreerumine: Kirista 5853482

Korraldajad: Tsooru rahvamaja, Antsla Valla Kultuurikeskus, Tsooru VÕK

Lusti

Lasteaed
ANTSLA VALD

Lusti Lasteaed otsib enda tegusasse kollektiivi osalise koormusega

MUUSIKAÕPETAJAT

Pakume korraldada töötasu, aastas 49 päeva puhkust ning igakülgset tuge kollektiivi sisseelamisel. Tööle asumine 28.08.2023

Sooviavaldus ja CV saata kuni 14.05.23.a. aadressile lusti@antsla.ee või tuua lasteaeda kohapeale

Täiendav info tel 5018657

ANTSLA VALLA
KODUKOHIKUTEPÄEV
15. JUULI 2023

REGISTREERIMINE AVATUD
10. aprill - 10. mai

LISAINFO:
Merle Tombak
merle@antsla.ee tel. 5647 2632

KES SAAB NOORUST KEELATA,
KUI TA TAHAB HÕISATA!

4. mai kell 13:00
Antsla Kultuurikeskuses

Hingevärvid

Lavastaja
Romet Piller

Laval:
Ruben Rahnu Hanna-Liisa Starke
Marilyn Hindre Karl Arkadi Kovask
Laura Loovali Arabella Kruuse
Marta Purga Adriana Orlov
Kert Glaser Kärt Karu

Metsa- ja aiatehnika
hooldus ja remont
OÜ H&K

Vastse-Kubija talu
Uhtjärve küla
Antsla vald
Masinate vastuvõtt ja kättesaamine kokkuleppel tel 5806 9541 või 5332 2151.
Tehnikale võimalik meepoolne transport töökohta ja tagasi.

Renate Ermel
**KOSMOSE
KONNAD**

Isikunäitus
Võru Linnagaleriis
03.05-13.06.2023

VÕRU
LINNA-
GALERII

Võru Linnagalerii, Liiva 13
vorumagalerii.ee

30.04 kell 9-15
Kevadlaat
Antslas turuplatsil
Tel 5661 8707

TALUTURG
Antsla turuplatsil
6. JA 20. MAI
alates kl 9.00

KÕVA KIVI PEHMUS

HIJU NAISED
kannavad
Aado Algvere
EHEID
Kerttu Kruusla
FOTODEL

21. aprillist
31. maini 2023

Antsla Kultuurikeskuses

30.aprillil kell 11-13.30
Uue-Antsla Rahvamajas

Soodne laomüük -
Uued riided Soomest
naistele, meestele, lastele

Hooajariided:
Välis- ja vabaaja
sportlik riietus.
Hinnad taskukohased!

LAOMÜÜK -
uued riided
Soomest
(Valga-Tartu-
Põlvamaa,
Viljandi
Võru Läti)

Kohalik põllumajandus-
ettevõtte ostab
põllumaad

Tel: 55904411
randeagro@gmail.com

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõõndis.
info@metsakeskus.ee
Tel: 56 111 900

KUULUTUSED

- MÜÜA KÜTTEPUID, ERINEVAS MÕÖDUS okas- ja lehtpuu. Helista 5344 0633 ja toome kohale

Antsla Valla Leht

Väljaandja:
Antsla Vallavalitsus, F.R.
Kreutzwaldi 1, Antsla linn
66403 Antsla vald
vald@antsla.ee tel 785 5164,

Toimetaja:
Kalev Joab,
kalev@antsla.ee
Küljendus:
MK Meedia OÜ,
info@mkmeedia.ee

Trükk:
Printall
Tiraaž:
1915
Kohalettoimetamine:
Omniva

**Kaastööd palume saata
15. maiks
kalev@antsla.ee**